

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Domitii Plati Societatis Iesv Theologi, De Domini
Nostri Iesv Christi Passione**

Piatti, Domizio

Coloniae Agrippinae, 1610

De summa potentia, quam Christus seruator in Paßione sua demonstraui,
quæ fuit eiusdem Paßionis primus effectus, Cap.1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49474](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49474)

Etenu pro occasionum varietate, aliquā eorum varijs in locis partem tractauerim, attamen decet nos specialiore atque distinctiore de illis mentionem facere, vt, quanto clariorem atque apertiore de virtute huius sacratissima passionis notitiam adepti fuerimus, tātō magis in nobis beneficij huius aestimatio, & erga tam eximium benefactorem gratitudo, augeatur.

DE SVMMA POTENTIA, QVAM CHRISTVS Servator in Passione sua demonstravit: quæ fuit eiusdem Passionis affectus.

CAPVT I.

TAM magna, eximia & perfecta sunt DEI opera, speciatim perpeffionis ac necis vnigeniti filij eius, vt oculo carnis ac sensus perui- deri & penetrari nequeāt, quæadmodum testatur Apost. *Animalis, inquit, homo, nō percipit ea, quæ sunt spiritus DEI.* Opus est igitur, cum eodē Apost. DEI Patris auxiliū implorare, vt ipse cęlesti lumine in-

Quis ad intelligendā Christi crucifixi potētiam idoneus sit.

1. Cor. 2.

Gg ne in-

ne internos animæ oculos illustret, ad-
 tuendas & penetrandas Christi excellen-
 in maxima opprobriorum & ignominiarum
 sanctissimæ Passionis eius ecclipsi, recob-
 tas. *Flecto* (inquit ille, q̄ & nos cū illo dū-
 mus) *genū mea ad Patrē Domini nostri Iesu*
Christi, vt det nobis secundū diuitias gloriæ
*virtute corroborari p̄ spiritū eius, in interio-
 hominē &c.* Nā si absq; gratia Dei & Spiritus
 S. illustratione nō possum⁹ sanctissimū illū-
 sv nomē p̄ferre, multò minus poterimus
 S. Crucis mysteria, illiusq; excellentia
 triumphos intelligere, nisi à benigna Dei
 manu, misericorditer huius diuinæ loci
 pars aliqua nobis suppeditetur. Huius
 go ope cōfisi, in hoc cap. expēdemus, quō-
 toperè diuina potētia & fortitudo Christi
 in medio infirmitatis & debilitatis excō-
 suorum tormentorum eius resplendat, atq; triumphet.

Ephes. 3.

I.
 Christus in
 passione sua
 monstrauit
 omnipotē-
 tiam.

PRIMO igitur cōsidera: videri quidem
 Christū in Cruce & Passione sua nihil ha-
 bere, quo diuinitatē suā demonstrat, quā-
 potius omnia q̄ in ipsa cernuntur, perfecti-
 simę Dei naturę prorsus aduersari: quā-
 DEVS sit sūma fœlicitas, dum Passione
 offert, sūmā ostēdit miseriā: & cū sit sup-
 mus & absoluēs Dñs omnium rerū creatur,
 in Passione omnibus subijcitur, atq; ab om-
 nibus affligitur & cruciatur: cū demum
 sit æternus, immortalis & impassibilis, in
 Cru-

Cruce nihil aliud cernim⁹ nobis rēp sētari,
 q̄ extremos dolores & mortē acerbissimā.

CONSIDERA inq̄, nihilo fecius hāc Christi
 Passionē, esse opus illo dignū, in quo excel-
 lēntissimē relucet esse diuinū, & DEI omni-
 potētia: q̄a dum patitur, nō necessitate sed
 volūtate patitur: idq̄, quādo & quantū ipsi
 placuit: qui effectus, est infinite potētiae.

Vnde S. Bern. in illa S. Ioannis verba, *Et in-*
clinato capite tradidit spiritū: ait: *Quis tam fa-*
cile, quando vult dormit? magna quidem infir-
mitas mori, sed planē sic mori virtus immensa.

Ioan. 19.
 Serm de
 Pass. cap. 19.

SECUNDO expēde, q̄ diuina virtus & po-
 tētia illa fuerit, q̄ Christus in vociferatio-
 ne demōstrauit, cum qua animā emisit: *Et*
clamās, inquit Euang. *voce magna expirauit:*
 quia mori post tā validū clamorē, vti rectē
 S. Hierō. argumētatur, est clarū & euidens

II.
 Christus in
 morte voci-
 ferans ma-
 gnā ostēdit
 potētiam.
 Matt. 27.
 Marc. 15.
 Luc. 23.
 In cap. 26.
 Matth. 27.
 10. Marc.

signū diuinæ potētiae: *Diuina,* inquit, *pote-*
statū indicū fuit, spiritū sic mittere: nos cū ima-
voce, vel sine voce emorimur, qui de terra sum⁹:
ille verò cū exaltata voce expirauit, qui de cælo
descēdit. Neq; tantū hac voce ostēdit Chri-
 stus effectum suæ diuinæ potētiae, & do-
 minium q̄ habebat in mortē, demonstrā-
 do se totum virtute propria efficere, vti S.
 Chrysof. affirmat dicens: *Ea propter voce*
magna exclamauit Dominus vt ostenderet, sua
totum id fieri potestate. verumetiā alijs mul-
 tis signis & miraculis, quę illam secuta fue-
 runt: quia sicut in horto cum Passionem

Hom. 89 in
 Matth.

Ioan. 18.

suam auspicaretur, voce, quæ est debili-
fima pars hominis, suam voluit mon-
re potentiam, efficiendo vt sola huius vo-
cis, *Ego sum* prolatione, hostes eius retro-
sum vnus supra alium in terram corru-
rent: ita quoque in fine vitæ, voluit ad-
randa diuinæ virtutis suæ, signa, in eadem
voce, videri: emittendo simul cum ex-
mo halitu clamorem quendam, tantæ po-
tiæ ac virtutis, vt Solé obscurauerit, ter-
tremore cõcussisset, petras disciderit, mo-
numenta aperuerit, mortuos resuscitauerit,
Infernum terrore cõpleuerit, oraculis vo-
cæ abstulerit, & alia admiranda multa ob-
cerit: vt propterea Origenes dixerit, vobis
hanc sicut altis ac sublimibus mysteriis
plena fuit, ita quoque nobilium & admi-
randorum effectuum causam extitisse.

Origenes.**III.**

Demonstra-
uit Christus
potentiã suã
in boni La-
tronis, Cen-
turionis &
aliorum cõ-
uersione.

TERTIO reuolue tecum, ingetem Chri-
sti potentiam in conuersione Centurio-
nis, Latronis ac multorum aliorum, qui in
Cruce existente crediderunt: quia in
multo excellentius diuinã virtutem suam
ostendit, quã in omnibus alijs miraculis
cõuersionibus Passionẽ antegressis. Quis
enim ante perpeffionẽ suam plurimos con-
uerterit, inde id factum est, quia cum ho-
militate prædicationis coniunxit Maiefta-
tem, & cum verbis efficacibus, aspectum
radiorum diuinorum adeo penetrantem, vt
mirum

CONSIDERATIO VI. 465

mirum videri non debeat, nonnullos ab
 ijs illuminatos & calefactos credidisse, &
 verè conuersos fuisse: at in Centurionis,
 aliorumque ipso in Cruce pendente, con-
 uersione, longè alium tenuit methodum:
 quia non offendit in se Maiestatem & ex-
 cellentiam vllam, sed summam potius vi-
 litatem ac miseriam: non fuit vsus verbis
 ad persuadendum compositis, sed solis ge-
 mitibus: non adhibuit fauores, sed terro-
 res, terræmotus, ac tenebras: vt nihilomi-
 nus extremum spiritum inter tot dolores
 exhalaturus, ita astantium corda penetra-
 uit atque concussit, vt non modò prorsus
 attoniti ac stupefacti remanserint, verum-
 etiam multi eorum à timore ad amorem
 transferint, & cõfessi fuerint, eum qui mo-
 riabatur esse verum DEI filium: dicentes: *Marc. 15.*
Verè hic homo filius DEI erat. Quamobrem
 vt S. Lucas affirmat, conuersi atque con- *Luc. 23.*
triti, reuertebantur percutientes pectora sua.

QUARTO, considera, qualis ea virtus ac **IV.**
 potentia fuerit, quam Saluator noster in *Christus in*
 Cruce monstrauit, dum in illa dæmonem *Cruce dia-*
 superauit: & morte sua mortè deuicit, spo- *bolum &*
 liando eam suis armis, & liberando electos *mortem de-*
 suos ex manibus eius: *De manu mortis libe-* *uicit.*
tabo eos: de morte redimam eos. Nã cū vide- *Ose. 13.*
 retur à morte & diabolo superat⁹ esse, tūc
 tam insignem de illis victoriam reporta-
 uit,

Origen. hom. 17. in ca. 49. Gen. S. Ambros. Bened. Patriar. S. Aug. lib. 26. de ciuit. DEI. Gen. 49. Anast. quest. 103. ad Antiochum. S. Gregor. in 4. ps. penit. Ose. 13.

uit, vt moriens rectè à SS. Patribus conparetur fortissimo leone, sic enim interpretantur locum illum Geneleos: *Ad pradam fili mi ascendisti, requiescens accubisti in leo*: Nam (sicut Anastasius Sinaita ait) *quoadmodum Leo, etiam cum dormit, terribilis est sic mors Dominica terrori fuit, tum mortis, tum diabolo*. Et S. Gregorius, ingentem huius potentiam Christi in morte considerans ait: *Vt leo requiescens accubuit, quia mors spontè subiuit*. Quare Christus moriens vincit mortem, & diabolum cum afflictis suis constrinxit, vt liberè dicere potuerit: *O mors ero mors tua, morsus tuus ero inferni*.

V.
Demonstrauit Christus potentiam suam in homine per Passionem renouando.

QUINTO expende tecum, Christum quoque ingentis potentia suae effectum demonstrasse in reformando ac renouando homine per Passionem, non tantum quia vt SS. Patres volunt, maius est (si est) maius aliquid in DEO esse potest) reducere hominem peccatorem à peccato ad gratiam quam de nihilo eum creare: verum etiam propter modum, quo DEVS in opere hoc per Passionem perficiendo usus est; qui voluit contumelias suas ad nostrum honorem, redundare: vincula sua, nostrorum scelerum nexus dissoluere: suas afflictiones nostrum solatium: & suas derelictiones nostrum esse auxilium: vestimenta sua, nos immortalitate & gloria vellere.

fame
vt su
stru
neces
Vnd
stra
ment
ad po
fecit
S
pote
nis &
cont
Matr
illam
nauis
liqui
port
duct
sacra
perfe
plar
D
tort
in se
simu
tori
uin
cifi
lis

famem & sitim suam nos satiare ; atque
 ut summatim dicam , suos dolores no-
 strum esse gaudium, & suam Passionem ac
 necem nostram esse vitam & gloriam.
 Vnde S. LEO Papa ait. *Passio Christi no-*
stra salutis continet sacramentū: & de instru-
mento, quod iniquitas Iudaorum parauit
ad pœnam, potentia Redemptoris gradum nobis
fecit ad gloriam.

Serm. 4. de
Ras. Domo

SEXTO considera, Christum quoque
 potentiam suā in Cruce ostendisse, in do-
 nis & gratijs singularib⁹, quas in ea nobis
 contulit: primum enim cunctis fidelibus
 Matrem suam sanctissimam donauit, dum
 illam S. Ioanni in Matrem his verbis assignauit.
Ecce mater tua. Hoc autem dono reliquit
 nobis securum in tempestatibus portum:
 certam in huius mundi semita ductricem:
 in rebus dubijs consiliariam, sacræ doctrinæ
 Euāgelicæ Magistram, & perfectissimum
 omnium virtutum exemplar.

VI.
 Ostendit
 Christus in
 Cruce potē-
 tiam suam
 in donis &
 gratijs, quas
 in ea pendē-
 nobis con-
 tulit.
Ioan. 19.

Deinde in ea inimicis suis, à quibus
 tortus & crucifixus fuit (quantum
 in se erat) omnem donauit iniuriam, &
 simul in illis, omnibus mundi pecca-
 toribus: imo videns paratam esse di-
 uinam iustitiam, ad tortores & cru-
 cifixores suos ferendos, orauit pro il-
 lis dicens. *Pater dimitte illis, quia ne-*
sciunt.

Luc. 23.

Gg 4 sciunt

sciunt quid faciunt. Tum quoque imperavit in illa omnibus hominibus, quantum se erat, regnū cœleste, cum ad bonum Le tronem ait: *Hodie mecum eris in Paradiso*. Et qua promissione intelligi potest, crucem tam fuisse tribunal iustitiæ, quam regium thronum summæ potentiæ, in qua tam signes gratiæ conferebantur. Vnde S. Leo Papa de hac promissione loquens rectè loquit. *Excedit humanam conditionem ista promissio, nec tam de ligno Crucis, quam de throno editur potestatis.*

Ibid.

Serm. 2. de Pass.

VII.
Demonstravit Christus potentiam in Cruce, dum ad se omnia traxit.
Ioan. 12.

SEPTIMO expende tecum, potentiam, quam Christus in eadem Cruce demonstravit, dum in ea pendens atque confixus omnia ad se traxit, iuxta illud eiusdem Christi dictum: *Cum exaltatus fuero à terra, omnia traham ad meipsum*. Traxit enim primo ad se omnes creaturas sensus expertas, quia illæ tanquam opera manuum eius, signis atque prodigijs admirandis testificatæ sunt, eum qui in Cruce pendebat esse verum Dominum suum. Traxit deinde Angelos ad se, quoniam effectus, ut qui hætenus semper, DEVM in altissimo Maiestatis suæ throno adorauerant, modò illum hominem effectum in throno Sanctæ Crucis adorarent. Traxit etiam homines ad se, quia virginis exemplo puritatis & innocentie lux
Marty-

CONSIDERATIO VI. 469

Martyres exemplo patientiæ; Confes-
sores exemplo doctrinæ & perseueran-
tiæ; viduas & coniugatas exemplo sanctif-
simæ & integerrimæ vitæ suæ allexit. Tra-
xit denique vniuersum mundum ad se, ex-
emplo ingentis humilitatis, caritatis &
obedienciæ, eumque ad se pertractum re-
staurauit: iuxta illud Apostoli. *Instaurauit* Ephef. 1.
omnia quæ in calis, & quæ in terra sunt.

CONSIDERA ergo tantam fuisse
Christi in Cruce potentiam, & talia illius
signa, quæ in Passione ostendit, vt rectè
dixerit Habacuc Propheta. *Cornua in ma-* Habac. 3.
nibus eius: ibi abscondita est fortitudo eius: in-
telligendo per cornua, vti SS. Patres inter-
pretantur, brachia S. Crucis, quæ manibus
tenendo dum illis affixus esset, summam
fortitudinem & potentiam suam ostendit.
Ibi abscondita est fortitudo eius. Vnde sanctus
Leo Papa prudenter monet, vt in Domi-
nica Passione non solum defigamus ocu-
los in humanam Christi firmitatem, sed
etiam contemplemur brachium diuinæ
illius potestatis, quæ duo admirabili mo-
do in Christo simul sociata fuerunt: *Di-* Serm. 1. de
lectissimi, inquit ille, *in toto ordine dominicæ* Pass.
passionis, non ita infirmitatem consideremus hu-
manam, vt illic arbitremur potentiam defuis-
se diuinam. Et alio in loco breuem epilo-
gum laudum S. Crucis contexens, exclam-
mat.

Gg 5 mat.

Serm. 8. de
Pass.

mat. O admirabilis potentia Crucis: & ineffabilis gloria Passionis, in qua & tribunal Domini, & iudicium mundi, & potestas est Crucifixi.

Denique dicere possumus cum Davide Propheta, Dominum quidem infinita misericordia sua impulsam per Passionem Crucem suam nos saluasse: at nihilominus tam ingentia fuisse mirabilia, quæ in hac Passione sua operatus est, ut videatur tantummodo signum aliquod manifestum diuinæ potentiae suæ relinquere voluisse.

Psalm. 105.

Saluauit nos propter nomen suum, ut notandum foret potentiam suam.

VIII.

Cruis est turris inexpugnabilis.

OCTAVO & ultimo considera, tantam esse virtutem, fortitudinem ac potentiam Christi crucifixi, & S. Crucis, ut omnibus qui ad illam confugiunt, sit turris fortissima, præsidium munitissimum, & vallum, quo se ab hostibus suis tueantur. Immo scutum, figuratim in scuto illo quod Iosue exaltauit, ut milites illud intuentes, ad urbem Hai expugnandam animum & vires assumerent. Hinc est quod S. Petrus Apostolus inuitat nos ad turrinam hanc Christi patientis subeundam dicens: Christo in Cruce passio, et vos eadem cogitatione armamini. Reuera nihil est, quod maiorem homini in tribulationibus & aduersitatibus fortitudinem subministret, quam Passio Christi attentè considerare, & oculos mentis in

Iosue 8.

1. Pet. 4.

CONSIDERATIO VI. 471

sacrosanctum hoc scutum, in hasta S. Crucis erectum defigere. Vnde S. Augustinus verba illa Psalmistæ: *Deduxisti me, quia factus es spes mea; turris fortitudinis à facie inimici*, interpretans hoc pacto ratiocinatur, dicens: *Angitur cor meum laborans inter tribulationes & scandala? Is, (id est, IESVS Christus) est mihi turris fortitudinis, quo cum fugero, non solum vitabo tela inimici, sed etiam in illum, qua voluero, ipse iaculabor.*

S. August. in
Psalm. 60.

Hinc quoque S. Ioannes Chrysostomus optimo iure exclamat & ait: *Crux Christianorum spes est, resurrectio mortuorum, dux cæcorum, via errantium, baculus claudorum, consolatio pauperum, frenum diuitum, carnifex superborum, pœnitentia male temperantium, contra demones trophæum, victoria aduersus diabolum, pedagogus iuuenum, negotiatio inopum, spes salutem desperantium, gubernator nauigantium, portus inter vndas periclitantium, & victoria oppugnatorum. Crux est pater orphanorum, tutor viduarum, iudex iniustorum, consiliarius iustorum, requies afflictorum, custos infantium, caput virorum, finis seniorum, lumen in tenebris sedentium, magnificentia regum, eternitatis scutum, diaboli clades et exterminium, philosophia barbarorum, libertas seruorum, sapientia ineruditorum, lex ex legum siue iniquorum. Crux est predicatio prophetarum, annunciatio Apostolorum, gloriatio martyrum, exercitatio seu medi-*

Hom. in lau-
dem S. Cru-
cis.

Virtus & po-
tentia S.
Crucis.

meditatio monachorum, continentia virginum, gaudium sacerdotum, Ecclesia fundamentum, orbis totius tutelare munimentum, demolitio templorum idolocorum, euersio altarium idolicorum, nidoris immolatiij exterminium, offensio Iudaeorum, perditio impiorum. Crux est virtus impotentium, medicus agrotantium, expurgatio leproforum, adstrictio paralyticorum, panis esurientium, fons sitientium, & nomen lamen nudorum. Hucusque verba S. Chrysostomi. Et S. Ephræm inquit: Pingua in ianuis atque in frontibus nostris, in ore, & in pectore, atque in membris omnibus viuificantium signum. Armemur insuperabili hac Christianorum armatura. Ea enim victrix est mortis, fidelium spes, lux orbis terra, paradisi refectrix, prestigatrix haereseum, monachorum dominiculum, firmamentum fidei, magna salutisque custodia, & gloria perpetua orthodoxorum in aeternum. Hanc o Christiane, armaturam diebus singulis & noctibus, horis atque momentis in omni loco circumferre non desinas, ubi que sine ipsa perficias: sed siue dormias, siue iter agas, siue euigiles, siue operi insistas, siue manduces, siue bibas, siue maria nauiges, siue transmittas flumina, hac te lorica circumtegi membraque tua omnia salutari signo exorna, atque circumsepi, & non accedent ad te mala. Hoc enim signo conspecto aduersaria potestatis conterrita tremensque recedunt.

Serm. de
sancta &
uiuifica
Cruce.

S. Ioh.

S. Ioannes Damascenus quoque ait: *Lib. 4. orib. fidei cap. 12.*

Crux est clypeus, atque armatura, & trophæum aduersus diabolum. Crux est sigillum, vt ne exterminator Angelus nos tangat velut scriptura sacra monumentis proditum est. Crux iacentium excitatio est, stantium fulcimentum, infirmorum baculus, ouium virga, resipiscientium adminiculum, proficientium perfectio, anima & corporis salus, malorum omnium depulsio, bonorum omnium causa, peccati extinctio, resurrectionis planta, vitæ æterna lignum.

Multi quoque alij ex SS. Patribus considerantes ingentem S. Crucis potentiam, inestimabilibus encomijs admirandas virtutes eius prædicarunt. Eandem potentiam Christiani etiam primitiue Ecclesie probe perspectam habentes, in omni actione Crucis signo sese præmuniebant, armabant, & sanctificabant. Testis huius rei est Tertullianus vetustissimus author, qui quodam in loco sic ait. *De corona mil. cap. 2.*

Ad omnem progressum, atque promotum, ad omnem aditum & exitum, ad vestitum & calceatum, ad lauacra, ad mensas, ad lumina, ad cubilia, ad sedilia, quacunque nos conuersatio exercet, frontem Crucis signaculo terimus.

Hæc & alia quæ SS. Patres cum Tertulliano de laudabili veterum Christianorum consuetudine literis mandarunt, nobis quoque omni loco & tempore imitatione

tione exprimenda sunt: scimus enim diabolus iuratissimum humani generis hostem omni tempore rugientem circuire et querere quem deuoret, ideoque ad turrim hanc S. Crucis velut ad praesidium munitissimum nos confugere oportet, ut illi roborati virtute diuinæ potentia, possimus viriliter resistere dæmonum insidijs, passionum inordinatis appetitionibus, mundi fallacijs, carnis titillationibus, et demum cunctis tentationibus rationem impugnantibus & spiritum deprimētibus, ut cum Christo perenniter in cælis gaudere & regnare valeamus, Amen.

DE ALIO QVODAM EFFECTU, qui fuit ut sapientiam suam demonstraret.

CAPVT II.

Quanquam Crucem & mortem Sclatoris vt Apostolus ait, Iudæi scandalum, gentes verò stultitiam reputarunt, nihilominus in illa adeo exaltata & manifestata fuit diuina Christi sapientia, vt optimo iure de illo dici posset: *Omnia in sapientia fecisti Domine.* Et forsitan propterea S. Ioannes Euangelista historiam Filij Dei his verbis exorsus est: *sciens quia omnia dedit ei Pater in manus.* Et paulò post: *IESVS itaque sciens omnia, qua ventura erant scripta*

1. Cor. 1.
Cruce est
thesaurus
sapientia.

Psalm. 103.

Ioan. 13.
13.